

Μακεδονικά

Vol 3 (1956)

Παρασκευά Μ. Μηλιοπούλου, Ο Κότσυφας ο Κυρ - Κώστας και άλλα μακεδονικά

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.1134](https://doi.org/10.12681/makedonika.1134)

Copyright © 2015, Στίλπων Π. Κυριακίδης

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Κυριακίδης Σ. Π. (1956). Παρασκευά Μ. Μηλιοπούλου, Ο Κότσυφας ο Κυρ - Κώστας και άλλα μακεδονικά. *Μακεδονικά*, 3, 455-456. <https://doi.org/10.12681/makedonika.1134>

Π α ρ α σ κ ε υ ᾶ Ί. Μ η λ ι ο π ο ὕ λ ο υ , Μακεδονικά παραμύθια. Θεσσαλονίκη 1950. 8ον, σ. 77.

Ὁ συγγραφεὺς, καταγόμενος ἐκ Μποχωρίνας, χωρίου τῆς περιοχῆς Νεαπόλεως τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, ἔχει τὴν λογοτεχνικὴν ἰδιοφυΐαν λαϊκοῦ ἀφηγητοῦ, λαϊκοῦ παραμυθᾶ. Ἀκριβῶς ὅμως ἡ ἰδιοφυΐα αὕτη τὸν ὠδήγησε νὰ διαπλάσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν γνωστὰ κατὰ τὸ πλεῖστον λαϊκὰ παραμύθια, τὰ ὁποῖα ἤκουσεν ἴσως εἰς τὸ χωρίον του —λέγω ἴσως, διότι πουθενὰ δὲν λέγει πόθεν ἤντησεν αὐτὰ—καὶ τὰ ὁποῖα ἐνέχον μὲν στοιχεῖα λαϊκῆς λογοτεχνικῆς τεχντροπίας, εἶναι ὅμως τελείως ἀκατάλληλα δι' ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, ὡς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἠλλοιωμένα. Τὸ πρῶτον μάλιστα, «Ὁ μανδύας τοῦ παραμυθᾶ», φαίνεται καθ' ὀλοκληρίαν πεπλασμένον. Τὴν λογοτεχνικὴν ταύτην ἐπέμβασιν τοῦ ἐκδότου εἰς τὰ κείμενα εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τονίσωμεν χάριν τῶν περὶ τὴν ἔρευναν τῶν παραμυθιῶν ἀσχολουμένων ἐπιστημόνων καὶ ἰδίᾳ τῶν ξένων, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ταῦτα κατέστησαν προσιτὰ εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς μεταφράσεώς των εἰς τὴν γερμανικὴν ὑπὸ τοῦ Dr Bernard Vonderlage, ὁ ὁποῖος παραδόξως ἀπένειμεν εἰς τὸν μετρίοφρονα συγγραφέα τὸν τίτλον τοῦ διδάκτορος, τὸν ὁποῖον οὗτος οὐδέποτε ἐφιλοδόησε νὰ ἀποκτήσῃ. Ὑπερβολικὴ ἐπίσης εἶναι ἡ ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ μεταφραστοῦ παραβολὴ τῆς συλλεκτικῆς ἐργασίας τοῦ ἐκδότου πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἀδελφῶν Grimm, ἀνακριβὲς δὲ καὶ ὅτι πρόκειται περὶ παραμυθιῶν «τυπικῶς μακεδονικῶν». Ἀνακριβῶς ἐπίσης ὀνομάζεται κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου μὲ τὸ ὄνομα Ἅγιος Ἡλίας.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Π α ρ α σ κ ε υ ᾶ Ί. Μ η λ ι ο π ο ὕ λ ο υ , Ὁ Κότσυφας ὁ Κῦρ-Κώστας καὶ ἄλλα μακεδονικά. Θεσσαλονίκη 1952. 8ον, σ. 79.

Ὁ συγγραφεὺς δημοσιεύει τριάκοντα καὶ μίαν λαϊκὰς διηγήσεις ὑπὸ μορφήν παραμυθιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ πλεῖσται εἶναι γνωσταὶ καὶ ἀλλοχόθεν παραδόσεις περὶ δημιουργίας ζώων, μεταμορφώσεων κλπ., ἔναι δὲ παραμύθια ἢ εὐτράπελοι διηγήσεις. Καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν ταύτην ὁ συγγραφεὺς δὲν δημοσιεύει πιστῶς τὰ λαϊκὰ κείμενα, ἀλλὰ τὰ διαπλάττει ἐπὶ τὸ λογοτεχνικώτερον, σποραδικῶς δὲ μόνον κάμνει χρῆσιν καὶ τοῦ τοπικοῦ ιδιώματος. Ὅπως δὴποτε τὰ δημοσιευόμενα κείμενα φαίνονται πλησιέστερα πρὸς τὰ γνησίως λαϊκὰ καὶ ἀξιοπιστότερα τῶν ἐν τῇ προγενεστέρᾳ συλλογῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου δημοσιευθέντων, ἢ μὴ δήλωσις ὅμως τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ὁποῖου προέρχονται, καθιστᾷ τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῶν χρησιμοποίησιν ἐπι-

¹ Mazedonische Märchen, gesammelt von Dr Paraskevas I. Miliopulos. Übertragen von Dr Bernard Vonderlage. Cram, De Gruyter & Co, Hamburg 1951.

σφαλή. Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ γνωστῶν καὶ ἀλλαγῶθεν παραδόσεων καὶ διηγήσεων ἢ ἀπλῆ δήλωσις *μακεδονικὰ* οὐδὲν λέγει.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Bernard Vonderlage, Aus mazedonische Bauernstuben. Mazedonische Legenden, Fabeln und Märchen, gesammelt von Dr Paraskevas Miliopoulos, übertragen von—Hans Christians Verlag, Hamburg. 8ον, σελ. 110.

Ὁ ἐκδότης δημοσιεύει ἐν μεταφράσει τριάκοντα καὶ μίαν λαϊκὰς παραδόσεις, μύθους καὶ παραμύθια, εὐλημμένα ἐκ τῆς ἀνωτέρω κριθείσης συλλογῆς τοῦ Μηλιοπούλου «Ὁ Κότσυφας ὁ Κύρ - Κώστας» καὶ ἄλλης εἰσέτι ἀνεκδότου τοῦ αὐτοῦ συλλογέως. Αἱ μεταφράσεις, διατηροῦσαι φυσικὰ τὰ ἐλαττώματα τῶν πρωτοτύπων, εἶναι ἐπιτυχεῖς καὶ ὀφείλονται χάριτες εἰς τὸν μεταφραστήν, ὅστις καθιστᾷ προσιτὴν εἰς τὸ γερμανικὸν κοινὸν καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν ἑλληνικὴν ξένους λαογράφους ἐπιστήμονας τὴν λαογραφικὴν ὕλην τῆς Μακεδονίας, εἰς τὴν ὁποίαν διέμεινε καὶ τὴν ὁποίαν προφανῶς ἠγάπησε καὶ ἀγαπᾷ, διὰ τὴν ὅπως ἔργασίαν αὐτοῦ ὠφελιμωτέρα, θὰ ἔπρεπε νὰ προσανατολισθῆ καλύτερον πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐν γένει λαογραφίαν καὶ τὰς γενομένας καὶ γινόμενας ἐργασίας ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ ἔξω αὐτῆς διὰ τὰς παραδόσεις, τοὺς μύθους καὶ τὰ παραμύθια, περὶ τὰ ὁποῖα ἀρχίζει νὰ ἀσχολῆται. Ἐκ τῶν γραφομένων ἐν τῷ προλόγῳ φαίνεται ὅτι ὁ μεταφραστὴς ὀλίγην γνῶσιν ἔχει τῶν πρὸ τοῦ Kretschmer γενομένων ἐργασιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἰδιαίτερος διὰ τὴν Μακεδονίαν. Ὁ δὲ χαρακτηρισμὸς τοῦ συλλογέως, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀντλεῖ, μὲ τὰ ἴδια ὀνόματα, δηλ. Forscher καὶ Gelehrte, μὲ τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζει καὶ τὸν ἐπιφανέστατον καὶ σεβαστότατον γηραιὸν καθηγητὴν τῆς Βιέννης Paul Kretschmer, καθὼς καὶ ἡ παράθεσις τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν πρὸς τὴν ἐν ἐμβρωῶδει καταστάσει εὐρισκομένην καὶ οὐδεμίαν μέχρι τοῦδε ἐργασίαν ἐπιδείξασαν αὐτοκαλουμένην Ἀκαδημίαν, δεικνύει ὅτι μακρὰν τῆς Ἑλλάδος εὐρισκόμενος ἀγνοεῖ καὶ πρόσωπα καὶ πράγματα.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Bernard Vonderlage, Thessaloniki. Bilder aus der Vergangenheit der Stadt; ihre Beziehungen zur deutschen Geschichte. Cram, De Gruyter & Co, Hamburg 1953, 8ον, σ. 174 + πιν. 8.

Τὸ κομψὸν βιβλίον εἶναι προῖδον ρομαντικῆς, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ἀγάπης τοῦ συγγραφέως πρὸς τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης, εἰς τὴν ὁποίαν ἔζησε προπολεμικῶς ὡς καθηγητὴς εἰς τὴν Γερμανικὴν Σχολήν. Ὁ συγγραφεὺς δὲν συνέγραψεν ἱστορίαν τῆς πόλεως, δίδει ὅμως ζωηρὰ καὶ ἐκφραστικὰς εἰκόνας τῶν σπουδαιωτάτων αὐτῆς γεγονότων, δι' ὧν ὁ φιλίστωρ